

Koncepce prevence kriminality kraje Vysočina na léta 2009 až 2011

Bezpečnostní rada kraje Vysočina byla na svém zasedání dne 26. 6. 2008 seznámena s novou Strategii prevence kriminality České republiky na léta 2008 až 2011 a novým systémem organizování prevence kriminality v České republice počínaje rokem 2009 (schváleno usnesením vlády České republiky č. 1150 dne 15. 10. 2007). Dle tohoto systému je od letošního roku nově vytvořena tzv. krajská úroveň prevence kriminality s tím, že byla posílena úloha krajů při organizování prevence kriminality a nově stanoven tok finančních prostředků ze státního rozpočtu, které budou určeny na prevenci kriminality. Kraj Vysočina splnil podmínky stanovené pro zapojení do krajské úrovně prevence kriminality, včetně zpracování a schválení dokumentu s názvem Koncepce prevence kriminality kraje Vysočina na léta 2009 až 2011 (dále jen „Koncepce“). O postupu prací na vytvoření Koncepce k termínu 30. 6. 2008 byla bezpečnostní rada kraje již informována. Dokument samotný byl schválen Zastupitelstvem kraje Vysočina dne 26. 9. 2008 a doplněn o opatření v oblasti boje proti extremismu na zasedání zastupitelstva kraje dne 17. 12. 2008:

I. Východiska zpracování Koncepce a zdroje financování preventivních aktivit

Bezpečnostní analýza kraje Vysočina

Byla vypracována v úzké spolupráci se zainteresovanými institucemi a zahrnuje analýzu kriminality (zpracována v úzké spolupráci s Policií ČR), sociálně demografickou analýzu a institucionální analýzu. Poznatky z provedené analýzy byly shrnuty do následujících okruhů a staly se základem pro formulování konkrétních preventivních opatření:

1. Omezování příležitostí k páčání trestné činnosti

Násilná trestná činnost

- zaměřit se na omezování příležitostí k páčání loupežných přepadení za účelem získání finanční hotovosti nebo cenností, zejména pouličních loupeží, loupežných přepadení v blízkosti peněžních ústavů, na čerpacích stanicích apod.
- předcházet páčání trestných činů úmyslného ublížení na zdraví v souvislosti s porušováním zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami
- ve spolupráci s Policií ČR, sociálními odbory měst a obcí, škol a neziskových organizací přijmout opatření k předcházení týrání osob žijících ve společném obydlí, zejména předcházení případům domácího násilí páchaného na dětech

Majetková trestná činnost

- ve spolupráci s Policií ČR, obecní policií a za přispění samotných občanů minimalizovat příležitosti k páčání krádeží vloupáním do bytů, rodinných domků a rekreačních zařízení
- zejména prostřednictvím prvků technické ochrany a ve spolupráci s Policií ČR, obecní policií a bezpečnostními agenturami omezovat krádeže vloupáním do budov obecních úřadů, škol a školských zařízení, kulturních zařízení, do obchodů a restaurací
- přijímáním vhodných opatření ze strany kraje Vysočina, měst a obcí předcházet krádežím motorových vozidel, věcí z nich a krádeží součástí motorových vozidel na nehlídaných, neosvětlených parkovištích, v sídlištích a okrajových částech měst a obcí. Úzce spolupracovat i s provozovateli velkých nákupních center na jejichž parkovištích k těmto krádežím často dochází.
- osvětovou činností a operativním informováním občanů předcházet podvodům páchaným na občanech v souvislosti s prodejem zboží a poskytováním služeb

Ostatní a zbývající trestná činnost

- přijmout opatření k důslednému dodržování zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, zejména ve vztahu k porušování ustanovení o zákazu podávání alkoholu mládeži
- předcházet trestné činnosti spojené s vandalstvím (poškození cizí věci, výtržnictví, drobná pouliční kriminalita apod.). Ve spolupráci se školami a Policií ČR (obecní policií) hledat možnosti jak dostat pod kontrolu a minimalizovat počet případů sprejerství.
- nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů – řeší Protidrogová strategie na léta 2006 - 2010
- vzájemnou a včasnou informovaností orgánů veřejné správy a Policie ČR přijímat opatření k zamezení možností páčání trestných činů v souvislosti s pořádáním akcí spojených s aktivitou extremistických skupin

Hospodářská kriminalita

- zejména prostřednictvím opatření v oblasti informovanosti obyvatel varovat před páčáním úvěrových podvodů a informovat o poskytování legálních úvěrů.

2. Pachatelé a potenciální pachatelé trestných činů a další rizikové cílové skupiny

- ve spolupráci s Policií ČR, městy a obcemi, neziskovými organizacemi, Probační a mediační službou ČR přijmout opatření ke snížení podílů recidivistů na páčání trestné činnosti
- ve spolupráci se zainteresovanými orgány a institucemi prostřednictvím důsledné kontroly dodržování zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, snižovat počet pachatelů páčajících trestnou činností pod vlivem alkoholu
- marginální skupiny obyvatel – ve spolupráci s obcemi zmapovat počet obyvatel bez přístřeší a posoudit potřebu navýšení kapacit zařízení pro bezdomovce. Ve spolupráci s pedagogicko psychologickými poradnami a Krajskou hygienickou stanicí přijmout vhodná opatření k omezování gamblerství
- v preventivní činnosti škol, orgánů sociálně právní ochrany dětí, neziskových organizací a Probační a mediační služby ČR se zaměřit na rizikové skupiny nezletilých a mladistvých, u kterých byly zjištěny nebo se opakují výchovné problémy, případně se dopustili přestupků. V této souvislosti podporovat v návaznosti na Strategii prevence kriminality na léta 2008 až 2011 zavádění Systému včasné intervence a týmů pro mládež na úrovni obcí s rozšířenou působností.
- posoudit účinnost opatření, případně přijmout opatření vedoucí k začleňování mladistvých po ukončení jejich pobytu v zařízení výchovné péče
- navrhnout řešení, na základě kterého by byl veden přehled a byly k dispozici údaje o přestupcích, kterých se občan dopustí v rámci celé ČR.

3. Oběti a potenciální oběti

- operativně varovat občany před trestnými činy spojenými zejména s různými druhy podvodů (o jaký druh trestného činu se jedná, pachatelé, lokality výskytu apod.)
- informovat občany o možnostech obrany své osoby a ochrany svého majetku
- informovat občany o možnostech pomoci obětem trestných činů a o nárocích v případě, že se stanou obětí trestných činů.

4. Směrování preventivních aktivit do kriminalitou nejzatíženějších oblastí kraje Vysočina

- preventivní aktivity směřovat především do nejzatíženějších lokalit kraje Vysočina, kterými jsou Havlíčkův Brod, Velké Meziříčí, Pelhřimov, Žďár nad Sázavou, Velká Bíteš, Moravské Budějovice, Humpolec, Třešť, Chotěboř.

5. Ostatní doporučení

- usilovat o zvyšování úrovně vzdělanosti obyvatel sociálně vyloučených lokalit, národnostních menšin a cizinců
- přijímat opatření na podporu snižování nezaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných, osob vracejících se z výkonu trestu a osob končících pobyt ve výchovném zařízení
- podporovat činnost nestátních neziskových organizací působících v oblasti sociální prevence, zejména jejich aktivit zaměřených na terciární prevenci (práce s recidivisty, osobami vracejícími se z výkonu trestu, obyvateli sociálně vyloučených lokalit aj.)
- rozšiřovat služby sociální péče na pomoc obětem trestných činů
- zvyšovat počty policistů obvodních oddělení Policie ČR nasazovaných na hlídkovou a obchůzkovou službu.

II. Zdroje financování preventivních aktivit

Státní dotace

- předpokládá se, že ročně bude na prevenci kriminality vyčleněno ze státního rozpočtu asi 100 mil. Kč, z toho 50 % pro krajskou úroveň
- výpočet výše dotace bude prováděn podle vládou schváleného klíče, dle kterého by mělo v průměru na každý kraj připadnout asi 3,5 mil. Kč. Reálný odhad pro kraj Vysočina je asi 2 mil. Kč; výše přidělené dotace na rok 2009 pro kraj Vysočina je 1,596 mil. Kč.
- pro městskou úroveň (zařazena Jihlava a Třebíč) bude vyčleněno 40 %, tj. asi 1,4 mil. Kč

Finanční prostředky kraje Vysočina

Ročně kraj Vysočina poskytuje prostředky:

- na ochranu obecního nemovitého majetku ve výši 1 mil. Kč
- na realizaci projektů sociální prevence zejména neziskovým organizacím a školám ve výši 2 mil. Kč
- na rok 2009 byly navíc vyčleněny prostředky ve výši 2 mil. Kč na realizaci projektů obcí v rámci Programu prevence kriminality kraje Vysočina na rok 2009

Finanční prostředky obcí

- obce kraje Vysočina vynaloží na realizaci projektů dotovaných státem a krajem Vysočina asi 2 mil. Kč
- na vlastní aktivity v oblasti prevence kriminality vynaloží obce další asi 3 mil. Kč

Finanční prostředky neziskových organizací

Nestátní neziskové organizace kraje Vysočina vynaloží ročně na aktivity v rámci prevence kriminality dotované krajem Vysočina asi 3 mil. Kč.

III. Priority Koncepce

Priority

- omezovat příležitosti k páčání násilné kriminality (loupeže)
- omezovat příležitosti k páčání majetkové kriminality – krádeže vloupáním do bytů, rodinných domků, krádeže aut, věci z nich a součástek motorových vozidel
- zvýšenou pozornost věnovat cílové skupině pachatelů recidivistů a potenciálních recidivistů
- v práci s veřejností dosáhnout toho, aby občané více využívali možností k osobní ochraně a ochraně majetku v soukromém vlastnictví
- zaměřit se na omezování kriminality páchané pod vlivem alkoholu, zejména mladistvých a nezletilých

Další problémy

- domácí násilí
- majetková kriminalita méně závažného charakteru (krádeže jízdních kol, krádeže součástek motorových vozidel, krádeže vloupáním do objektů měst a obcí apod.)
- vandalismus, výtržnictví, extremismus
- nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů,
- mladiství a nezletilí pachatelé a potenciální pachatelé trestných činů, nedostatečná pomoc obětem trestných činů
- podvody a úvěrové podvody
- marginální skupiny obyvatel, kriminalita cizinců
- nezaměstnanost.

IV. Konkrétní opatření

Jsou shrnuta do tabulky, která je přílohou této části

V. Výstupy a další realizace Koncepce

- jednotlivá opatření obsažená v Konceptci budou realizována prostřednictvím **ročních Programů prevence kriminality kraje Vysočina**, které bude schvalovat zastupitelstvo kraje. Na realizaci tohoto Programu může kraj žádat o dotaci ze státního rozpočtu.
- kraj Vysočina obdržel na vypracování Koncepce státní dotaci ve výši 200 tis. Kč. Z této dotace byl kromě jiného ve spolupráci s Policií ČR vytvořen tzv. **Portál bezpečnosti kraje Vysočina**. Tento portál obsahuje údaje o kriminalitě v kraji Vysočina od roku 2000, srovnání kriminality v rámci ČR i v rámci kraje, údaje o financování aktivit prevence kriminality, údaje o nehodovosti v kraji ad. Portál je přístupný na adrese www.kr-vysocina.cz > analytické a statistické služby > statistický portál bezpečnosti a slouží zastupitelům kraje Vysočina, pracovníkům krajského úřadu, odborné i laické veřejnosti.

Přehled opatření navržených k realizaci stanovených cílů prevence kriminality v kraji Vysočina v letech 2009 až 2011

Poř. číslo	Opatření	Kriminalita	Cílová skupina	Způsob realizace	Lokalizace	Odpovědnost	Financování	Vyhodnocení účinnosti
1	omezovat příležitosti k páčání násilné a majetkové kriminality	násilná majetková	pacchatelé	a) iniciovat realizaci projektů na instalaci nerozbitného osvětlení málo frekventovaných míst, kde dochází nejčastěji k násilným pápadením b) iniciovat realizaci projektů na zavádění kamerových systémů na místa, kde nejčastěji dochází k páčání majetkové a násilné kriminality c) osvětlovací činností upozorňovat občany na místa výskytu násilné a maj. kriminality a způsob ochrany d) zvýšit počet a aktivitu policistů a strážníků obecní policie v nejpříblemovějších lokalitách	obce	kraj Vysočina	obce s příspěvkem kraje Vysočina *	porovnání počtu zjištěných a objasněných TČ a přestupků v roce 2008 a 2011 porovnání počtu zjištěných a objasněných TČ a přestupků v roce 2008 a 2011 nebuďte hodnoceno
2	omezovat podíl recidivistů a potenciálních recidivistů na páčání trestné činnosti	celková	recidivisté	a) podporovat činnost NNO, které se zaměřují na práci s recidivisty a potenciálními recidivisty b) podporovat realizaci probačních a resocializačních programů	kraj	kraj Vysočina	NNO s příspěvkem kraje Vysočina NNO s příspěvkem kraje Vysočina, PMS	porovnání počtu zjištěných a objasněných TČ a přestupků v roce 2008 a 2011 porovnání podílu recidivistů na páčání trestné činnosti v roce 2008 a 2011
3	posilovat vědomí odpovědnosti občanů za obranu své osoby a ochranu svého majetku	násilná majetková	obyvatelé	a) zvýšit informovanost občanů o možnostech obrany své osoby a ochrany vlastního majetku b) osvětlovací činností upozorňovat na to, aby si občane zajistili dům, byt, chatu apod.	kraj	Policie ČR kraj Vysočina, obce	Policie ČR, NNO, obce	porovnání počtu zjištěných a objasněných TČ souvisejících s násilnou kriminalitou a krádežemi v RD, bytech apod.
4	omezovat případy porušování ustanovení zákona č. 379/2005 Sb., (alkohol, tabákové výrobky, návykové látky), omezovat kriminalitu páchanou zejména pod vlivem alkoholu	celková	pacchatelé	a) zvýšit a zpřísnit kontrolní činnost zaměřenou na dohledování zákona č. 379/2005 Sb., zaměřit se na porušování ustanovení o zákazu podávání alkoholu mladistvým, nezletilým a podnapilým b) omezovat prodej alkoholu na veřejných místech	kraj	Policie ČR, obecní policie, obec, Česká obchodní inspekce	orgány odpovědné ze zákona č. 379/2005 Sb., v rámci jejich činnosti	porovnání počtu zjištěných a objasněných TČ a přestupků porušení zákona č. 379/2005 v roce 2008 a 2011
5	pomáhat obětem domácího násilí	násilná	oběti	a) prostřednictvím osvětlové činnosti informovat občany o možnostech a způsobech ochrany b) podporovat projekty na pomoc obětem domácího násilí c) dopracovat systém péče o děti, které potřebují okamžitou pomoc ve smyslu zák.č. 359/1999 Sb.	kraj	kraj Vysočina, obce Policie ČR, NNO	Policie ČR, obce, NNO s příspěvkem kraje Vysočina	porovnání počtu občanů, kteří požádali o pomoc v roce 2008 a 2011
6	omezovat majetkovou kriminalitu méně závažného charakteru	majetková	pacchatelé	a) iniciovat realizaci projektů na ochranu majetku ve vlastnictví obcí b) iniciovat realizaci projektů na instalaci bezpečnostních stojanů na jízdní kola na parkovištích u veřejných budov ap.	kraj	kraj Vysočina, obce péče, kraj Vysočina kraj Vysočina	zdr. a soc. zařízení podpora kraj Vysoč. obce s příspěvkem kraje Vysočina	posoudit, zda byl tento systém dopracován a jak je využíván porovnání počtu zjištěných a objasněných TČ vloupání do do objektů obcí a krádeží kol v roce 2008 a 2011
7	boj proti vandalismu (poškození cizí věci a sprejerství)	majetková	pacchatelé	a) iniciovat realizaci projektů na zavádění kamerových systémů do míst, kde nejčastěji dochází k poškození cizích věcí a výřiznictví b) vymezovat plochy pro legální působení sprejerů	kraj	kraj Vysočina obce	obce, kraj Vysočina soukromoprávní a veřejnoprávní subj.	porovnání počtu zjištěných a objasněných TČ spojených s vandalismem v r. 2008 a 2011
8	boj proti extremismu	zbývající	oběti pacchatelé	a) informovat občany o akcích extremistických skupin s upozorněním na možná rizika b) posilovat stavy policistů a využívat mobilní kamerové systémy v místech konání akcí extremistických skupin	kraj obce	obce se zvýšenou aktivitou extremistů Policie ČR	obce obce Policie ČR	ve spolupráci s Policií ČR posoudit, zda se podařilo včas informovat občany a zda byl počet nasazených policistů dostatečný

9	omezovat počet případů nedovolené výroby a držení psychotropních látek	ostatní	pachatelé	poskytovat dotace na realizaci projektů zaměřených na práci s rizikovými skupinami nezletilých a mladistvých pachatelů a potenciálními pachatelů držitelů, případně uživatelů psychotropních látek	kraj	kraj Vysočina obce	obce, školy, NNO s příspěvkem kraje Vysočina	porovnání počtu zjištěných a objasněných TC souvisejících s držením drog v roce 2008 a 2011
10	snížovat počet mladistvých a nezletilých pachatelů trestných činů a potenciálních pachatelů trestných činů	celková	pachatelé	a) rozšířit činnost vybraného zařízení, které bude zajišťovat výchovnou péči pro děti a mládež (např. Psychocentrum, pedagog. psych. poradny) b) iniciovat provozování domů na půli cesty pro osoby vracející se z výkonu trestu apod. c) iniciovat realizaci projektů zaměřených na výchovné působení a volnočasové aktivity nezletilých a mladistvých d) metodicky podporovat zavádění Systému včasné intervence a týmů pro mládež	kraj	kraj Vysočina NNO, podpora kraje Vysočina kraj Vysočina obce	kraj Vysočina vybrané zařízení NNO s příspěvkem kraje Vysočina NNO, školy s příspěvkem kraje Vysočina a obcí	porovnání počtu mladistvých pachatelů v roce 2008 a 2011 porovnání počtu přestupků a výchovných problémů nezletilých a mladistvých v roce 2008 a 2011
11	pomáhat obětem trestných činů	celková	občané	a) informovat občany o právech, možnostech pomoci a postupu v případě, že se občan stane obětí trestného činu b) upozorňovat na závažnost pedofilie a informovat o možnostech ochrany před ní	ORP kraj	ORP, podpora kraje Vysočina obce, Policie ČR, NNO s podporou kraje Vysočina kraj Vysočina, Policie ČR, NNO	zúčastněné subjekty obce, NNO s příspěvkem kraje Vysočina, Policie ČR	prošřednictvím výzkumu veřejného mínění zjistit jak jsou občany pomoci, ve spolupráci s NNO porovnat počty obětí, kterým byla poskytnuta pomoc v roce 2008 a 2011
12	ochraňovat občany před podvodny a úvěrovými podvodny	hospodářská	občané	a) informovat občany o možných podvodech a způsoby ochrany před nimi b) varovat občany před podvodny a úvěrovými podvodny (místa výskytu, druh podvodu apod.)	kraj	ORP, Policie ČR, NNO, obce, podpora kraje Vysočina	ORP, Policie ČR, NNO, obce, Policie ČR	porovnání počtu zjištěných a objasněných TC podvodů a úvěrových podvodů v roce 2008 a 2011
13	pracovat s marginálními skupinami obyvatel a s cizinci		marginální skupiny obyvatel cizinci	a) zmapovat velikost skupiny obyvatel bez přístřeší a posoudit potřebu vybudování azylového zařízení případně jiného zařízení podobného typu b) podporovat aktivity neziskových organizací zaměřené na zvyšování úrovně vzdělání obyvatel sociálně vyloučených lokalit c) informovat cizí státní příslušníky v kraji Vysočina o případech porušování trestního a přestupkového zákona a jeho důsledcích	kraj	kraj Vysočina obce Policie ČR NNO, obce, podpora kraje Vysočina	kraj Vysočina obce NNO, obce s příspěvkem kraje Vysočina	vyhodnocení účasti marginální skupiny obyvatel a cizinců na páchání trestných činů a přestupků v roce 2008 a 2011
14	snížovat dlouhodobou nezaměstnanost		nezaměstnaní	vytvářet podmínky pro zaměstnávání a zvyšovat počet občanů zaměstnaných na veřejně prospěšné práce (VPP)	kraj	obce	obce úřady práce	ve spolupráci s pracovními úřady vyhodnotit počet občanů zapojených do VPP 2008 -11
15	problémy přesahující působnost kraje Vysočina	celková		a) iniciovat svolání společného jednání k řešení kriminality na D1 b) navrhnout úpravu legislativních předpisů k omezení provozu herních automatů c) iniciovat vytvoření centrálního registru přestupků dle vzoru "Rejsříku trestů"	kraj Vysočina kraj Vysočina kraj Vysočina	kraj Vysočina kraj Vysočina kraj Vysočina	nebuďte hodnoceno	

* konkrétní výše příspěvku bude stanovena v rámci schvalování Krajského programu prevence kriminality na příslušný rok

** školy = školy a školská zařízení, jejichž zřizovatelem je kraj Vysočina nebo obec

NNO - nestátní neziskové organizace

PMS - Probační a mediální služba České republiky